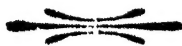

R-૧૫૫

॥ ઓરમ્ ॥

શંકા કોષ

પ્રથમ ભાગ

સંગ્રહ કરી પ્રસિદ્ધ કર્તા:-

ગાવિંદલાલ ત્રીકમલાલ.

મંત્રી અધ્યક્ષમાજ-અવધા.

વિ. સંવત

૧૯૮૩

સૃષ્ટિ સંવત

૧૯૭૨૬૪૬૦૨૭

દયાનંદાબ્દ

૧૦૩

પ્રથમાવૃત્તિ

પ્રત ૧૦૦૦

કીમત રૂ. ૦-૧-૦

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
ગુજરાતી કોંગ્રેસ-સંગ્રહ

નિવેદન.

આસરં એ વર્ષ પહેલા શંકાકોષ નામનું પુસ્તક મારા વૈચિવામાં આવેલું, તે પુસ્તકની અંદર ઘણી શંકાઓનો સમાવેશ કરેલો હોય હાલમાં મનાતા ધાર્મિક પુસ્તકો ઉપર-માન્યતાઓ ઉપર અજવાળું પડતું હતું. તેથી આ પુસ્તકનો પ્રચાર કરવા માટેની જરૂર જણાતા ઘણી જગ્યાએ શોધ જોગ કર્યા છતાં પુસ્તક મળ્યું નહિ પણ તપાસમાં જણાયું કે નડીઆદના આપારાવ કરીને કોઈ સદગૃહસ્થે બહાર પાડ્યું હતું.

આ પુસ્તકમાંની શંકાઓના સંગ્રહની ફેલાવો કરવાની જરૂર જણાતાં તે શંકાઓને સુધારા વધારા સાથે ટ્રેકટરપે બહાર પાડવા અમોએ આ સાહસ ખેડ્યું છે. આ પુસ્તક દેશ ભુદિયી યા કોઈ પણ ધર્મ ઉપર જોટાં આક્ષેપો કરવાના ઇરાદાથી બહાર પાડવામાં આવ્યું નથી.

અંતમાં દરેક વાંચક બંધુઓ પક્ષપાત રહીત ભુદિયી વાંચી વિચારી જોશે તો અમારો પ્રયાસ સફળ થયો સમજીશું. મુજેમુકીંબદુના इत्योम

આર્ય સમાજ
મંદીર

તા. ૧-૪-૨૭.

લી. ભવદિય

ગોવિંદલાલ ત્રીકમલાલ પટેલ.

મંત્રી આર્ય સમાજ-આવલા.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૩૫૯૭ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ રાંડા કીજી ભાગ-૧

વિષય ૫૨૨:૯

૧ કૃષ્ણનું એ કહેવું કે તમે જળમાંથી નમ નિકળી આવો
અને વસ્ત્ર લઈ લ્યો. શું આ નિર્લજ પણું નથી? (ભાગવત)

૨ દેવાસુર સંગ્રામમાં કૃષ્ણનું મોહીનીરૂપ ધરવું, શું આ
સંભવિત છે? (ભાગવત)

૩ પરશુરામાવતારે પોતાની માતાને મારી નાંખવી! આ ધર્મ
કે અધર્મ? જે આવાં કામ કરે છે તે શું ઇશ્વર કહી શકાય? (રામાયણ)

૪ જ્યારે વાલ્મીકી રામાયણના અયોધ્યાકાંડના લેખાનું સાર
રામચંદ્ર બ્રહ્માની છકાતેરમી પેઢીએ છે; તો પૌરાણીયો દયા કરી બતા-
વશે કે રામચંદ્ર કયા ત્રેતામાં થયા! અને જ્યારથી સૃષ્ટિ થઈ ત્યા-
રથી સાતમો મન્વંતર હાલ છે કે જેમાં આમરે ૫૦૦ વાર ત્રેતા
યુગ આવી ચુક્યા તો કયા ત્રેતામાં રામચંદ્ર થયા?

૫ ભેંસ (પાડા) ના પેટથી મહિસાશુરનું પૈદા થવું શું સૃષ્ટિ
નિયમથી વિરૂદ્ધ નથી? (દુર્ગાપાઠ)

૬ વિષ્ણુના કાનના મેલથી મધુ કૈટભનું ઉત્પન્ન થવું શું સંભ-
વિત થઈ શકે છે? (ચંડીપાઠ)

૭ માયા દેવીનું આપથી આપ પૈદા થવું, અથવા એમ સમજી
લેવાય કે અભાવથી પૈદા થવું શું યુક્ત થઈ શકે? (દુર્ગાપાઠ)

૮ દેવીના હાથ ધસવાથી બ્રહ્મા, વિષ્ણુ, મહાદેવનું પૈદા થવું
અને બ્રહ્મા વિષ્ણુનું ખાખ થઈ જવું પુનઃ મહાદેવના કહેવાથી તેમને
દેવીએ જીવતા કરવા એ શું સંભવિત છે? (દેવી ભાગવત)

૯ રક્ત બીજથી સંપૂર્ણ પૃથ્વી ભરાઈ જવી. શું સંભવિત
છે? (દુર્ગાપાઠ)

૧૦ સર્પની (નાગ) કન્યા સાથે અર્જુનનો વિવાહ થવો શું
સંભવિત છે? (મહાભારત)

૧૧ જનભુવન્ત રીઝની કન્યા કૃષ્ણ ભગવાન સાથે વિવાહીત થઈ હતી શું આ સંભવિત છે ? પુરાણીભાઈઓ કંઈ કાળ—યુગ ઉપર ધ્યાન આપશે ? (ભાગવત)

૧૨ કૃષ્ણ ભગવાનને ચુડી પહેરાવનારનું રૂપ ધરવું શું ઉચિત છે ? (સુરદાસ સતસઘ)

૧૩ ભગવાને વામનરૂપ લઇને ત્રણ ડગલાંમા ત્રણ લોક માપી સેવા શું સંભવિત છે ? (ભાગવત)

૧૪ પાર્વતીજીનું પહાડથી પૈદા થવું શું સંભવિત છે ? (ભાગવત)

૧૫ પૃથ્વિને ખેડતાં તેની અંદર ધડામાંથી સીતાજીનું નીકળવું શું માનવા લાયક છે ? (રામાયણ)

૧૬ વિષ્ણુએ બ્રહ્માને ચાર સ્ત્રોકનો ઉપદેશ કરવો. અને પુનઃ કદી મોહને પ્રાપ્ત નહિ થાઓ, એવો વર આપવો. અને પુનઃ બ્રહ્માનું મોહ વશ થવું શું આ વાત સંભવિત છે ? (ભાગવત)

૧૭ “ચત્વર્યાત્મ હુષ્ધિ” નો અર્થ સારી રીતે વિવેકથી પૌરાણી-ઓએ વિચારવો જોઈએ. કે આપણું ભાગવત શું કહે છે ? (ભાગવત)

૧૮ બ્રહ્માનું જીહ્વા મોહવું કે હું હીંગનો થાહ (છેડો અંત) લઈ આગ્યો. તેથી આપીત થવાથી જગતમાં તેની પુજા ન થવી આ સંભવિત છે ? (શીવપુરાણ)

૧૯ મહાદેવનું હીંગ એટલું વધ્યું કે બ્રહ્માવિશ્વું તેનો થાહ (છેડો-અંત) સેવા ગયા, તે નીચેનો થાહ ન મળ્યો કે પૃથ્વિ ફેડીને તે હીંગ ક્યાં ગયું છે તેમજ ન મળે ઉપરનો થાહ કે ઉંચે ક્યાંમુધી ગયું છે. શું આવી વાતો માનવી યોગ્ય છે કે ?

૨૦ તીલક અને ભરમ, ચંદન આદિક લગાવવામાં પરસ્પર

વિરોધ છે. કોની વાત માનવી ? આ બાબત પૌરાણીયોએ નિર્ણય કરીને રખજ બતાવવી જોઈએ. (સંપૂર્ણ પુરાણાનો લેખ)

૨૧ મહાદેવના આંસુથી ફ્રાક્ષની પેદાશ થવી સંભવિત છે ?

૨૨ મહાદેવનું ઋષિપત્નીઓની પછવાડે દોડવું ? (આથી અગાડીનું વૃતાંત લખવું એ લક્ષ્મણે પણ લક્ષ્મણ આવે તેવું છે) પછી સંપૂર્ણ દેવતાઓને આકૃતમાં નાંખવા, જ્યારે આવી વિકળતા થઈ ત્યારે સંપૂર્ણ દેવતાઓ તથા પૌરાણીયોનું બ્રહ્મા પાસે જવું, બ્રહ્માથી પણ શાન્તિ ન થઈ ત્યારે વિષ્ણુની પાસે જવું, વિષ્ણુએ કહ્યું કે તમે પાર્વતિની પાસે જાઓ, જ્યારે પાર્વતિ પાસે સર્વે ગયા અને હાથ જોડીને પ્રાર્થના કરી તેથી પાર્વતિજીએ જે કંઈ કર્યું...યું આવી વાત સંભવિત છે કે ? શી. પુ. અ. ૪૧

૨૩ મહાદેવજીએ બીજા દેવતાઓથી દેવાસુર સંગ્રામમાં વિષ્ણુએ મોહીનીનું રૂપ ધારણ કરેલું તેની પ્રશંસા સાંભળીને, વિષ્ણુ પાસે જઈને મહાદેવજીએ પ્રાર્થના કરી કે મહારાજ ! તેજ મોહીનીના રૂપથી દર્શન આપો; આ વખતે તો વિષ્ણુએ મહાદેવજીને અનેક બહાનાં બતાવ્યાં પરંતુ મહાદેવજીએ ધણો આગ્રહ કર્યો ત્યારે ભાગ્યરીથી વિષ્ણુને મોહીની રૂપ ધારણ કરવું પડ્યું. જ્યારે વિષ્ણુએ મોહીની રૂપ ધારણ કર્યું ત્યારે, મહાદેવ કામવશ થવાથી તેજ મોહીનીને પકડવા દોડ્યા, અને મોહીની અગાડી નાડી, તે મોહીની એવી રીતે નાસતી હતી કે જ્યારે મહાદેવજી નજીક આવે ત્યારે જોરથી દોડતી અને જ્યારે છેટે પડે ત્યારે ધીરે ધીરે ચાલતી, મતલબ કે આંશા આખી આખીને મહાદેવજીને દોડાવતી હતી, આનું અંતિમ પરિણામ એ આવ્યું કે મહાદેવનું વિષ્ણુ માર્ગમાં રખણ થઈ ગયું ! વાહ ! ભાગવતના શીવજી (ભાગવત)

૨૪ કશ્યપની દીકરીઓથી હાથી, ઘોડા, ઉટ, વાઘ, ગરૂડ, પશુ, પક્ષી, સાપ, ઝાડ, યુક્ષ, ફળ વગેરે ઉત્પન્ન થવું, શું સંભવ છે ? (ભાગવત અને રામાયણ)

૨૫ પ્રહલાદનું પહાડ ઉપરથી પડવું, જળમાં પડવું તપાવેલા થાંભલાને ભેટવું, શું આ વાતો સંભવિત છે ? (ભાગવત)

૨૬ નૃસિંહ અવતારનું થાંભલામાંથી નીકળવું શું સંભવિત થઈ શકે છે ? (ભાગવત)

૨૭ પ્રહલાદની ત્રણ પેઢી થવી, અને નૃસિંહના વરદાનથી એકવિંશ પેઢીનો ઉદ્ધાર થવો સંભવે ? પૌરાણીયો બતાવશે કે અઢાર પેઢીનો ઉદ્ધાર નહિ હોવા છતાં શી રીતે થયો ?

૨૮ નારદનું સ્ત્રી રૂપમાં ફરી જવું, અને તે પછી તેમને ૬૦ પુત્ર પેદા થવા શું આ વાત સંભવિત છે કે ? (ભાગવત)

૨૯ હિરણ્યાક્ષે પૃથ્વીને લઇ જવી શું સંભવિત છે ? જો હોય તો ક્યાં મૂકી હશે ? (ભાગવત)

૩૦ હરિવંશ પુરાણના બીજા ખંડમાં લખેલું છે કે શ્રીકૃષ્ણ મહારાજે જ્યારે દારીકા વસાવી ત્યારે એ ઇચ્છા થઇ કે જે વસ્તુઓ રાજા ઈંદ્રને ત્યાં સ્વર્ગમાં ઉપસ્થિત છે. તે સઘળી લાવીને આ દારીકા પુરીને સ્વર્ગ તુલ્ય બનાવી દઉં. એવો વિચાર કરીને, શ્રીકૃષ્ણ ગરૂડ ઉપર સવાર થઇને સ્વર્ગમાં ગયા, ત્યાં રાજા ઈંદ્ર જોડે મોટું યુદ્ધ થયું તેમાં જીતી, કલ્પવૃક્ષ ઉખાડીને, ત્યાં નન્દન વનને પશુ ઉખાડીને ગરૂડ ઉપર મુકીને દારીકા તરફ આવવા માંડ્યું, માર્ગમાં એક દેવની ૧૬,૦૦૦ કન્યાઓ હતી તેમને પશુ ગરૂડ ઉપર સવાર કરી દીધી અને ત્યાંથી અઢળક માલ લઇ તે પશુ ગરૂડ ઉપર ભરી દારીકા

આવી પહોંચ્યા. શું આવી અરેખીયન નાઇટસને પણ હાલે એવી વાતો સંભવિત છે કે ?

૩૧ વરાહે હિરણ્યકબ્ધપુ પાસેથી પૃથ્વી છીનવી લઇને દાદમાં રાખી અને પછી બળનેને યુદ્ધ થયું હતું. તો પૌરાણીયો કહેશે કે તે બેન્ને શેના ઉપર ઉભા રહી લડ્યા હશે ? (ભાગવત)

૩૨ અન્નમિલના છોકરાનું નામ નારાયણ હતું અન્નમિલે મરતી વખત પોતાના છોકરાને બોલાવ્યો. અને વચ્ચે કુદી પડ્યા નારાયણ (ભગવાન) હવે વિચારો કે એવા ઇશ્વર કે જેને આટલું પણ જ્ઞાન નહિ કે અન્નમિલ પોતાના છોકરાને બોલાવે છે કે મને ! તો આવા જ્ઞાનવાળો ઇશ્વર શી રીતે થઈ શકે છે ? (ભાગવત)

૩૩ તુલસીદાસના ઇષ્ટદેવ જે બાવળનું વૃક્ષ તથા શેતાન (ભૂત) અને તેને જળરૂપે ગળેલ વધારાનું પાણી ચઢાવવું તથા તે પછી (તેમની સહાયતાદ્વારા) તેમને ઇશ્વર મલવા સંભવિત છે ? (તુલસીકૃત)

૩૪ પૂતના મથુરાથી ગોકુળ ગઇ. નંદરાયના વૃજમાં જઈને ત્યાં શ્રીકૃષ્ણને ધવરાવવા લીધા. શ્રીકૃષ્ણે ધાવતાં ધાવતાં તેના પ્રાણ ચુસીને મારી નાંખી. મરતાં તે પોતાનું રાક્ષસી રૂપ ધારણ કરીને પડી કે જે રાક્ષસી દેહ પડવાથી જ દેશ અંદરનાં વૃક્ષ બાગી ભુકા થઇ ગયાં. તે પછી કૃષ્ણને ગોપીઓએ તેની જાતી ઉપરથી લઇ લીધા !! હવે પુરાણીયો કહેશે કે હાલ ગોકુળ મથુરાને કેટલું છેલું છે ? હાલ મથુરા ગોકુલને માત્ર ચાર માઇલ છેલું છે. તો બતાવશો કે ઝાડ બાગી પડ્યાં ને ધર કેમ ન ભાગ્યાં તથા માણસ કેમ ન મર્યા ? ભાગવત-દશમ-સ્કંધ-અ-૬

૩૫ "રથેન વાયુવેગેન-અહીંથી તે જગામગોકુલં પ્રતિ" અહિં સુધી ભાગવતના વૃતાંત પર વિચાર કરીએ કે કેવાં કેવાં

ચરિત્ર છે શું એ સંભવિત છે ? રથ વાયુવેગે ગોકુળ તરફ જતો હતો મથુરા ગોકુળને દક્ષિણ ૪ માઈલનું છેદું છે તો રથ સવારનો નીકળેલો સાંજે કેમ પહોંચ્યો ? પૌરાણીયો ખુલાસો કરશો ? (ભાગવત દશમસ્કંધ)

૩૬ ભાગવતની કથા શ્રવણ કરવા પહાડ અને નદિયોનું આવવું શું સંભવિત છે ? (ભાગવત મહાત્મ્ય)

૩૭ વિષ્ણુ ભગવાનનું શીર કપાત્ર જવું પુનઃ તેમના શીરની જગોએ ઘોડાનું શીર લગાવવું કે જેથી હયગ્રિવ વિષ્ણુ એવું નામ પડ્યું. શું આ સંભવિત છે ? અને તે ઇશ્વર કેવા કે જેનું માંથુ પણ કપાત્ર જાય ? (દેવીભાગવત)

૩૮ દુર્વાસાઋષિનું મોહ વશ થવું શું ઠીક છે કે ?

૩૯ દરેક પુરાણનું એક બીજાથી વિરુદ્ધ લખાણ દેખાય છે. જે પુરાણ જે દેવના નામનું કર્યું તેમાં તેની સ્તુતિ અને બીજાની નીંદા કરવી શું વ્યાજબી કહેવાય કે ? (સંપૂર્ણ પુરાણ)

૪૦ પાંચ પાંડવોની પટરાણી દ્રૌપદી થવી શું સંભવિત છે ? હોય તો નિયોગ બાબત ગુસ પુસ કરવી ઠીક છે કે ? (મહાભારત)

૪૧ અહલ્યા અને ગૌતમ ત્યાં ઇંદ્રનું જીવન ચરિત્ર કેવું અદ્ભૂત છે ? તેના ઉપર કેવા કેવા પૌરાણીકાએ આક્ષેપો કર્યા છે તેના કપા કરીને ઉત્તર આપશો કે ?

૪૨ દૌવાએ કથા વાંચવી. અને પક્ષિઓએ તે સાંભળવી શું આ સૃષ્ટિ નિયમથી વિરુદ્ધ નથી કે ? (ભાગવત અને રામાયણ)

૪૩ માકંડેય મુનીને જૈમીનીયે ઉપદેશ લેવા પક્ષિઓની પાસે મોકલ્યા, શું આ ઠીક છે કે ? (ભાગવત)

૪૪ જનકુસળએ ગંગાજીનું પાન કર્યા પછી જંગમમાંથી વહેવારવી શું સંભવિત છે કે ?

૪૫ મહાદેવની જટામાંથી ગંગાનું નિકળવું શું સંભવિત છે ?

૪૬ એક સ્ત્રીનો ગર્ભ કહાડી તેજ ગર્ભ ખીજી સ્ત્રીના પેટમાં મુકવો શું સંભવિત છે ? (ભાગવત)

૪૭ બળદેવજીની સ્ત્રી રેવતી, તેમના દાદા જ્યારે હતા ત્યારે રેવતી ઉપસ્થિત હતી તો તેજ રેવતી સાથે બળદેવનો વિવાહ થવો શું યુક્ત છે ? બળદેવજીથી કેટલી ધરડી રેવતી હોવી જોઈએ ? શું આવી વાતો માનવા યોગ્ય છે ? (ભાગવત)

૪૮ સૂર્યની સ્ત્રીએ છાંયારૂપ સ્ત્રીને ધરમાં રાખી પોતે ઘોડી બનીને વનમાં ચાલી ગઈ શું આ સંભવિત છે ? (ભાગવત)

૪૯ જ્યારે સૂર્યને ખગર પડી કે મારી સ્ત્રી ઘોડી થઈ ગઈ છે તેથી પોતે પણ ઘોડો થઈ ગયો શું આ સંભવિત છે ? સંભવિત હોય તો પૌરાણીકાના ધરમાં શાનો પ્રકાશ થયો હશે ? (ભાગવત)

૫૦ પુનઃ તેજ ઘોડા ઘોડીથી અશ્વિની કુમારની ઉત્પત્તિ થવી શું સંભવિત છે ? (ભાગવત)

૫૧ વૈવસ્વત મનુની ઇલાનામે કન્યા સ્ત્રી મટી પુરુષ થઈ ગઈ. તે શું સૃષ્ટિ વિરુદ્ધ નથી ? અને તેનું નામ પાછળથી સુદમ્ન નામ રાખવામાં આવ્યું હતું (ભાગવત)

૫૨ પુનઃ સુદમ્નને પુરૂષ મટી સ્ત્રી થઈ જવું શું સૃષ્ટિ વિરુદ્ધ નથી ? (ભાગવત)

૫૩ ચંદ્રમાનો પુત્ર બુધ થવો સંભવ છે ? કદાચ હોય તો ચંદ્રમાની જન્મ કુંડલીમાં બુધ કયાંથી આવ્યો ? કૃપા કરી પૌરાણીયો ખુલાસો કરશે કે ? (ભાગવત)

૫૪ ગોલોકમાં કૃષ્ણજ એક પુરૂષ બાકી બધી તમામ તેમની

(કૃષ્ણની) ગોપીકાઓ હોવી શું સંભવિત છે ? જો હોય તો તેમનાં સંતાનો ક્યાં પરણાવાતા હશે ? જો અરસપરસ ત્યાં (ગોલોકમાંજ) પરણાવાતાં હોય તો દરેક બાઈબહેનનાં લગ્ન થવાં શું સંભવિત છે ? જો હોય તો પૌરાણિક શા માટે તેમ વર્તતા નથી (ભાગવત)

૫૫ સખીયોનું ગુજરીયોનું (મહિયારીયોનું) દહી હુંટવું, ચોરવું, એ શું કૃષ્ણ જેવા યોગી પુરૂષને શું લાંછન લગાડનારૂં નથી ?

૫૬ કુબળ દાસી સાથે કૃષ્ણ ભગવાને ઘોર અત્યાચાર કરવો, શું ધમ્મરતાનો હેતુ છે ?

૫૭ પાર્વાતજીની બુકરીથી કાલીનું ઉત્પન્ન થવું શું સંભવ છે ?

૫૮ ગંગાજળ રૂપી નદીનું સ્ત્રી રૂપ બનવું. અને તેનાથી પુત્ર પેદા થવા શું સંભવિત છે ?

૫૯ કચ્ચ અને દેવયાનિનો પ્રેમ. કચ્ચના ટુકડા કરી દૈતોએ સમુદ્રમાં નાખી દેવા તેના સમયાંતરમાં દેવયાનીને અતી પ્રેમ થવાથી તેના આગૃહથી શુક્રાચાર્યેજ પુનઃ તેને સજીવન કરવો શું આ સંભવિત છે ?

૬૦ તેજ કચ્ચના શરીરને બીજી વાર કટકા કરી દૈતોઓએ અવરાવી દીધા તેને દેવયાનીના આગૃહથી શુક્રાચાર્યે સજીવન કરાવો એ શું ઠીક લાગે છે ? (ભાગવત)

૬૧ ત્રીજી વાર તેજ કચ્ચના શરીરની રાખોડીને દાડમાં મેળવી શુક્રાચાર્યને પાપદેવી અને દેવયાનીના આગૃહથી તેને પુનઃ જીવીત કરી શુક્રાચાર્યે પેટમાંથી બહાર કાઢવો શું યુક્તિ પ્રયુક્તિ છે ?

૬૨ યમદુતોના શરીર પહાડ તુલ્ય હોય છે તો તેમનું જવું આવવું સંભવિત છે ? (ગરૂડપુરાણ)

૬૩ વૈતરણી નદીનું હોવા અને તેમાં ગૌદાન આપ્યાથી તે ગાયનું પુછકું પકડી દાન આપનારનું પેલેતીર પહોચવું શું સંભવીત છે કે ? (ગરુડપુરાણ)

૬૪ દશ ગાત્ર સપિણ્ડી, એકાદશા આદિ કરવું, જીવનું તેર દિવસ ધરના નેવાપર રહેવું આ જો કદાચ ખરું હોયતો માણસ મરતી વખત તેને (જીવને) લઈ જવા યમના દુતોનું આવવું નિર્થક નહિતો શું કૃપા કરી પૌરાણીઓ ખુલાસો કરશે ! (ગરુડપુરાણ)

૬૫ હનુમાન વાયુનો પુત્ર હોવો શું સંભવીત વાત છે કે ? (રામાયણ)

૬૬ મકર ધ્વજનું માછલીથી પેદા થવું શું સંભવિત છે કે ? (રામાયણ)

૬૭ હનુમાનને લમરાનુ રૂપ લઈ અહિરાવણના બાગમાં પુલમાં છુપાઈ રહેવું અને અહિરાવણે તે ન જાણવું શું સંભવિત છે. ?

૬૮ સીતાજીને રામચંદ્રે અમીમાં પ્રવેશ કરાવ્યો
અર્થાત:—જબલગ કરૌ નિશાયર નાશા ।

તત્કલક કરહુ અગ્નિમેં વાસા ॥

અને માયારૂપ સીતા બનાવવી તે શું સંભવિત છે ? (રામાયણ)

૬૯ વિષ્ણુ નારાયણે શેષની ફેણ પર સુષ્ઠ રહેવું શું સંભવિત છે ? (ભાગવત)

૭૦ મહાદેવે અંજનીના કાનમાં વીર્યનું પુકકું, અને તેથી હનુમાનનું પેદા થવું, શું આવી શીલસુશી પણ મહાદેવ જાણતા હતા કે ?

૭૧ રામચંદ્ર ઇશ્વર અવતાર હોવા છતાં વૃક્ષોને રસ્તો ત્યાં સીતાજીનો પત્તો પૂછવો શું ફીક છે કે ? શું વૃક્ષ પણ બોલીને વાત કરતા હતા કે ? (રામાયણ)

૭૨ મૈનાક પર્વતે હનુમાન સાથે વાત કરવી સંભવિત છે !
(રામાયણ)

૭૩ શીતલા દેવીની સ્વારી ગધેડાપર અને માયાપર મુખને રાખીને યુદ્ધ કરવું આ સંભવિત વાત છે ?

૭૪ મહાદેવની સ્વારી પોઠીઓ, અને ગળે આભુષણમાં સર્પો મુડદાની ખોપરીઓનો હાર, અને માયા પર ચંદ્રમાનું હોવા શું સંભવિત હોઈ શકે છે ?

૭૫ બ્રહ્માની સ્વારી હંસ પક્ષી, અને તેમને ચાર મુખ હોવા શું એ પ્રમાણ કોટીમાં ગણાશે ?

૭૬ ભેરવજીનું વાહન કાળો કુતરો, ગળામાં હાડકાની માળા, શરાબ પીવો, માંસ ખાવું, આવા મહા અધોરીના કર્મ કરવાં શું તેમને સંભવિત છે ?

૭૭ શુકની સ્વારી દેડકા પર શું ખીજી વાહન નહિ મળતું હોય ?

૭૮ દેવીની સ્વારી વાઘ પર શું સંભવિત છે ?

૭૯ શનિશ્વરનું વાહન પાડો હોવાનું શું માની શકાય ખરું ?

૮૦ રકન્દની સ્વારી મોર ઉપર થવી શું સંભવિત છે ?

૮૧ વિશ્ણુની નાભીથી કમળ ઉત્પન્ન થવું અને તેમાંથી બ્રહ્મા પેદા થવા એ શું માની શકાય એવું છે ? (ભાગવત)

૮૨ કામલુસપ્પડનું રામચંદ્રના પેટમાં પેસીને લોક લોકાન્તર જોવા અને બ્રહ્મા દીન પર્વત પેટમાંજ બ્રમણ કરવું શું સંભવિત છે ?
(રામાયણ)

૮૩ કુંભકરણના શરીરનું, તથા મજા, જાંઘ તથા કાનનું વર્ણન શું પ્રમાણ યુક્ત છે ? (રામાયણ)

૮૪ મૂષ્ણુ ગોવર્ધન પર્વત. આંગળીના ટેરવા પર ઉઘો કરવો શું માનવા લાયક છે ? (ભાગવત)

૮૫ શ્રાદ્ધ પીતૃની તૃપ્તિને માટે મનુસ્મૃતિના ત્રીજા અધ્યાયમાં એવો લેખ (જે શ્લોક પૌરાણીઓ એ ઘુંસાડેલા છે) કે અનના પીડથી એક માસ માછલીના માંસથી બે માસ, ખરગોસના માંસથી ત્રણ માસ, સકુન પક્ષીના માંસથી ચાર માસ સુવરના માંસથી પાંચ માસ બકરાના માંસથી છ માસ બેડના માંસથી સાત માસ રુમ્બગના માંસથી આઠ માસ નીલગાયના માંસથી નવ માસ સરખના માંસથી દસ માસ, ગાયના માંસથી અગીઆર માસ અને ઘોણાસના માંસથી હંમેશા તૃપ્ત રહે છે શું આ વાત સંભવિત છે. વિશ્વપુરાણ અંશ ૩ અધ્યાય ૧૬માં પણ છે.

૮૬ બ્રહ્મા જ્યારે પોતાની પુત્રી પર મોહીત થયા ત્યારે એ બન્ને બાપ અને દીકરીએ હરણ હરિણીના રૂપ ધારણ કર્યાં. શું આ બ્રહ્મા જેવા ભગવાનના કર્તવ્ય છે કે ? (ભાગવત અગદ શાસ્ત્રીકૃત શ્લોક ૨૩)

૮૭ મેઘનાદ (દ્રવ્યજીત) ના કપાએલા માથાનું હસવું, અને કપાએલા હાથથી લખવું શું સંભવિત છે કે ? (રામાયણ)

૮૮ રાવણે વારંવાર માયા કાપીને મહાદેવને ચઢાવવા અને ફરી ફરી નવા માયા થવા શું સંભવિત છે ? (રામાયણ)

૮૯ રાવણને દસ માયા હોવા સંભવિત છે ? (રામાયણ)

૯૦ સહજાઅર્જુનને હજાર હાથ હોવા સંભવિત વાત છે ? (રામાયણ)

૯૧ શિવ પુરાણમાં શિવે સૃષ્ટી ઉત્પન્ન કરી એમ કહે છે તો જ્યારે સૃષ્ટીના પંચમહાભુત બન્યાજ નહોતા ત્યારે, બ્રહ્મા, વિષ્ણુ

‘મહાદેવનું’ શરીર જળ કમળ ગાય, કેતકી વૃક્ષ ભસ્મના ગોળા આટલાં
વાના કયાથી આવ્યા ? પૌરાણીઓએ પારસલ કર્યું હશે ? (શીવપુરાણ)

૯૨ સહસ્ત્ર બાહુને હગ્ગર હાથ હતા ત્યારે તેનું સ્થુળ કેટલું
મોટું હશે ? એવા સ્થુળ વાળાને કંસે મારમારીને શીશીમાં બંધ કર્યો
તો અમારા પૌરાણીઓનો શીશો કેવડો હશે ?

૯૩ અગ્નિઆરશને દિવસે બધા પાપ અન્નમાં રહે છે તો તે
દિવસે કોઇને દુઃખ ન થવું જોઇએ સુખજ મળવું જોઇએ પરંતુ
સુખ તો નથી મળતું ઉલટું જીખનું દુઃખ મળે છે તે બાબત પૌરા-
ણીઓ સમજાવશે ? (એકાદશી મહાત્મ.)

૯૪ શું અદાર પુરાણના કર્તા સત્યવ્રતી સુત છે એમ કહેવું
એ શું મૂર્ખ પણું નથી ? (ભાગવત)

૯૫ બ્રહ્માંડ પુરાણમાં લખ્યું છે કે આ ધોર ક્ષીયુગમાં તંબાકુ
ખાવી એ મહા પાપ છે તો શું તે તંબાકુ પૌરાણીઓ એ ખાવી પીતી
કે સુંઘતી શું ઉચીત છે ?

૯૬ જડમુર્તિમાં પ્રાણ પ્રતિષ્ઠા કરે છે તો મુર્તિમાં ચૈતન્ય કેમ નથી
આવતું ? અને વિસર્જનથી મુર્તિ ચાલી કેમ જતી નથી ? અગર
પ્રથમ જીવતી થઇ મરતી કેમ નથી ?

૯૭ એક પુરુષના મા બાપ કે જેમને રજસ્વલાથી પ્રસંગ કરવાનો
દોષ લાગ્યો હતો બીજાં તો ઠીક પણ તે પુસ્તકનાં અનુસાર અપ-
રાધી હતાં તેજ દોષથી તેની મા કુતરી થઇ અને બાપ કુતરો થયો,
તેના દીકરાએ શ્રાદ્ધ પક્ષમાં મા બાપનું શ્રાદ્ધ કર્યું પરંતુ તેના પિંડ
નતોમાએ લીધા કે નતો તેના બાપને મળ્યા. હવે પૌરાણીઓ એક
તરફ ‘વાસાંસી જીર્ણાંતી’ મુજબ તેજ વખત જન્મ માને છે અને

ખીજી તરફ શ્રાદ્ધ કરાવી પોતેજ મલીદા ખાય છે (રૂપીપંચમી મહાત્મ)

૯૮ વ્યાસની માની ઉત્પત્તિ પ્રથમ માછલીથી થવી પછી તે મસ્છાદરીથી પારાશરે ધુમસ વર્ષાવી અંધકાર કરી જગ્ગર જસ્તી કરવી તે શું સંભવિત છે ? તે વખતે જળાતકાર સંભોગની કલમ કે કોર્ટ નહિ હશે કે ? (ભાગવત)

૯૯ હનુમાનને દ્રોણગીરી પર્વત ઉખાડી લેવો અને હજારો માર્ધલ માત્ર દસ કલાકમાં લાવવો લઘુ જવો શું સંભવિત છે ? (રામાયણ)

गङ्गा गङ्गेति योबुयाद योजनानां शतैरपि ।

मुच्यते सर्व पापेभ्यो विष्णु लोकं सगच्छति ॥

૧૦૦ ચારસો કોસથી ગંગા ગંગા કહેવાથી જ મુક્તિ થવી શું સંભવિત છે ? હવેતો પૌરાણીઓને મુક્તિ મેળવવા ખીજી સાધનોની જરૂર જ નથી તેમજ ગંગાજીમાં નાહવા જવાની પણ જરૂર નથી મોઢેથી ગંગા ગંગા નો જપ કરશે એટલે એડો પાર વાહરે વાહ ? ? (ગંગા મહાત્મય)

બીજો ભાગ છપાય છે.

લખી દો નીચેનું સરનામું તમારી ડાયરીમાં

આર્ય સાહિત્ય

તથા

ટ્રેક્ટો માટે

સર્વે પ્રકારનાં હિંદી તેમજ ગુજરાતી

પુસ્તકો માટે લખો:—

છગનલાલ હરગોવિન્દાસ આર્ય

પુસ્તકાધ્યક્ષ આર્ય સમાજ

આવલા. (અમદાવાદ)

મુદ્રક:—પુરુષોત્તમ શંકરદાસ 'વતકુલ મુદ્રણાલય'

ફર્નિન્ડીજ બીજ, રીચીરોડ—અમદાવાદ.
